

RZECZPOSPOLITA POLSKA
Rzecznik Praw Dziecka
Mikołaj Pawlak

Warszawa, 16 września 2022 roku

ZSS.422.26.2022.AG

Pan
Andrzej Adamczyk
Minister Infrastruktury

obowiązujące od 20 maja 2021 r. przepisy dotyczące elektrycznych hulajnóg, urządzeń transportu osobistego (UTO, czyli np. elektryczna deskorolka lub kółko) oraz urządzeń wspomagających ruch¹ (rolki, wrotki, deskorolka, hulajnoga tradycyjna) stanowią odpowiedź na zmiany, które w ostatnich latach zaszły w sposobie poruszania się wielu osób, w tym także dzieci i młodzieży. Zmiana przepisów ukierunkowana była na uregulowanie statusu osoby poruszającej się hulajnogą elektryczną, a tym samym poprawę bezpieczeństwa wszystkich uczestników ruchu drogowego.

Pomimo ww. regulacji prawnej wzrosła liczba wypadków i kolizji drogowych z udziałem małoletnich użytkowników hulajnóg elektrycznych, a tym samym wzrosła liczba dzieci trafiających z urazami do gabinetów ortopedycznych i stomatologicznych.

Statystyki Komendy Głównej Policji (KGP) Biura Ruchu Drogowego² bardzo niepokoją. Wynika z nich, że zdarzeń drogowych spowodowanych przez małoletnich kierujących hulajnogą elektryczną w okresie 01.01.-31.07.2022 r. było: 32 wypadki i 53

¹ Ustawa z dnia 30 marca 2021 r. o zmianie ustawy – *Prawo o ruchu drogowym oraz niektórych innych ustaw* (Dz.U. poz. 720), regulująca status hulajnóg elektrycznych, urządzeń transportu osobistego i urządzeń wspomagających ruch oraz zasady korzystania z tych urządzeń w ruchu drogowym.

Nowelizacja wprowadziła w art. 2 Ustawy – *Prawo o ruchu drogowym* trzy nowe definicje legalne:

- **urządzenie wspomagającego ruch** – urządzenie lub sprzęt sportowo-rekreacyjny, przeznaczone do poruszania się osoby w pozycji stojącej, napędzane siłą mięśni (pkt.18a)
- **hulajnoga elektrycznej** – pojazd napędzany elektrycznie, dwuosiowy, z kierownicą, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe (pkt. 47b)
- **urządzenie transportu osobistego [UTO]** – pojazd napędzany elektrycznie, z wyłączeniem hulajnogi elektrycznej, bez siedzenia i pedałów, konstrukcyjnie przeznaczony do poruszania się wyłącznie przez kierującego znajdującego się na tym pojeździe (pkt. 47c)

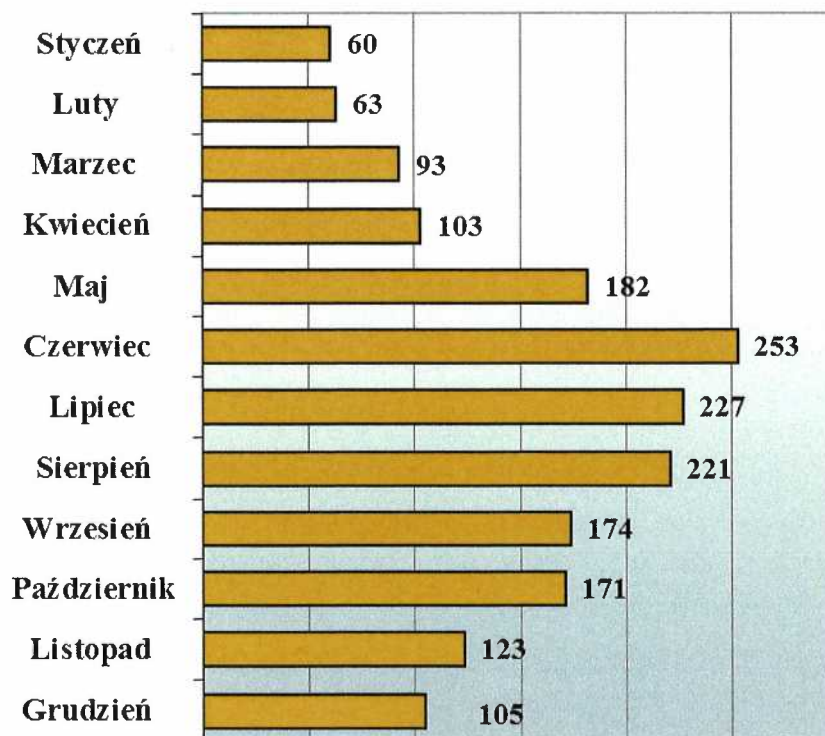
² Pismo z 09.08.2022 r., znak L.dz.RD-I-3994/3953/22/PB

Rzecznik
Praw Dziecka
Mikołaj Pawlak

kolizje, z kolei zdarzeń drogowych z udziałem małoletnich kierujących hulajnogą elektryczną było: 59 wypadków i 112 kolizji. Dzieci w wieku 0-14 uczestniczyły w 43 wypadkach i 57 kolizjach – rannych zostało 39 a **1 dziecko zmarło**, z kolei dzieci w wieku 15-17 uczestniczyły w 16 wypadkach i 55 kolizjach – rannych zostało 12.

Należy przy tym wskazać, że w 2021 r. w Polsce miało miejsce 1775 wypadków drogowych z udziałem dzieci w wieku 0-14 lat. W zdarzeniach tych 50 dzieci poniosło śmierć, a 1832 doznało obrażeń. W stosunku do 2020 r. zwiększyły się: liczba wypadków o 234 (+15,2%), liczba zabitych o 6 (+13,6%) i liczba rannych dzieci o 227 (+14,1%)³. Nasilenie wypadków z udziałem dzieci występuje w miesiącach letnich. Najwięcej wypadków z udziałem dzieci wydarzyło się w czerwcu - 253, w lipcu - 227 oraz w sierpniu - 221, a najwięcej dzieci zginęło w czerwcu - 8 i w lipcu – 7 – poniżej przytaczam dane ujęte w wykresie Biura Ruchu Drogowego Komendy Głównej Policji:

**Wypadki drogowe z udziałem dzieci
w wieku 0-14 lat w 2021 roku**

³ źródło: <https://statystyka.policja.pl/st/ruch-drogowy/76562,wypadki-drogowe-raporty-roczne.html>

Podkreślić należy, że hulajnogi elektryczne, cieszące się nieustającym powodzeniem⁴, jako szybki środek transportu i sposób spędzania wolnego czasu na świeżym powietrzu zwiększają rzeszę zwolenników również wśród małoletnich, wiążą się jednak z dużą urazowością.

Lekarze nie mają wątpliwości, że hulajnoga jest jednym z najbardziej niebezpiecznych środków do przemieszczania się, potwierdzają to zarówno statystyki policyjne, jak i liczba pacjentów, w tym małoletnich, trafiająca na oddziały urazowe. Najczęściej spotykane obrażenia po wypadkach na hulajnodze to urazy kończyn górnych, w dalszej kolejności są to: urazy kończyn dolnych, żeber i urazy głowy, często z utratą przytomności, w tym połamane nosy, wybite zęby, złamane kości czaszki żuchwy i oczodoły. Szczególnie niebezpieczne dla małoletnich są urazy głowy bardzo często niezabezpieczonej kaskiem.

Zdarzają się głównie dwa typy ciężkich urazów⁵: wieloodłamowe złamania żuchwy - potrójne złamania trzonu i obu gałęzi żuchwy oraz złamania oczodołu. Ta druga grupa urazów wiąże się często z zaburzeniami widzenia, tj. podwójnym widzeniem, utratą ostrości lub nawet ryzykiem nagłej ślepoty w wyniku ucisku krwiaka wewnątrz-oczodołowego na gałkę oczną i nerw wzrokowy. Oprócz tych złamań występuje jeszcze wiele innych, m.in.: złamania kręgosłupa szyjnego, złamania kości czołowych, skroniowych i podstawy czaszki z towarzyszącymi urazami mózgu. Poza tym rany cięto-tłuczone i abrazyjne (mniej lub bardziej powierzchowne zdarzenie, czasem prawie do mięśni) skóry twarzy.

Ponadto z danych podanych przez magazyn „Dental Traumatology” wynika, że 48% wszystkich urazów spowodowanych wypadkiem na hulajnodze kończy się trwałym uszkodzeniem twarzoczaszki, 27% to urazy zębów wymagające pomocy dentysty, a 13% to złamania części twarzowej czaszki. Wśród użytkowników hulajnóg w Polsce obserwuje się urazy zębów praktycznie każdej klasy⁶. Począwszy od nadwichnięć i zwichnięć zębów,

⁴ Moda na hulajnogi nie słabnie, m.in. dzięki miejskim wypożyczalniom hulajnóg. Jak podaje serwis smartride.pl, elektryczne hulajnogi można wypożyczyć już w 90 miastach Polski (dla porównania rok temu tego typu usługa była dostępna w zaledwie 35 miastach). Rośnie też liczba samych pojazdów – obecnie jest ich już ponad 46 tys., ale właściciele wypożyczalni deklarują zwiększenie tej liczby. Rośnie też liczba prywatnych posiadaczy hulajnóg elektrycznych. Jest to, niestety, jeden z popularniejszych prezentów na komunie.

⁵ Dr Marcin Socha chirurg szczękowo-twarzowy ze szpitala przy ul. Lindleya w Warszawie
źródło: <https://warszawa.naszemiasto.pl/setki-wypadkow-na-hulajnogach-w-warszawie-zlamania-zuchwy/ar/c4-7311817>

⁶ Dr Piotr Gutowski chirurg z Medicover Stomatologia w Warszawie
źródło: <https://motoryzacja.interia.pl/wiadomosci/bezpieczenstwo/news-dentysci-alarmuja-pacjenci-traca-zeby-przez-hulajnogi,nId,5548527>
źródło: <https://auto.dziennik.pl/aktualnosci/artykuly/8257584,hulajnoga-elektryczna-dentysta-wypadek-zeby.html>

pęknięć szkliwa i zębiny, a kończąc na bardzo bolesnych złamaniach np. szkliwa, szkliwno-zębinowych, szkliwno-zębinowo-miazgowych, koronowo-korzeniowych i korzeni zębów. Często są także przypadki całkowitego zwicznienia zęba wskutek silnego uderzenia, które potocznie nazywa się wybiciem. Niestety, tylko w niewielkiej liczbie przypadków problem dotyczy pojedynczych zębów, urazy najczęściej są mnogie i – co powszechne – także złożone. Nie brakuje także poważniejszych uszkodzeń kości wymagających specjalistycznej pomocy chirurga.

Wśród urazów u dzieci najczęściej występują urazy kończyn, a następnie głowy, ale te drugie są powodem największej liczby zgonów lub ciężkiego kalectwa. Każdego roku po urazie głowy umiera w Polsce nawet tysiąc dzieci. W czasie wypadków z reguły powtarzają się te same mechanizmy⁷. Dzieci bez zabezpieczenia, kasku, ochraniaczy, bez znajomości zasad ruchu drogowego, także z powodu nieostrożności m.in. podczas manewru włączania się do ruchu, wjeżdżają pod samochody osobowe, a nawet ciężarowe. Przykładem takich zdarzeń drogowych z udziałem małoletnich kierujących hulajnogą elektryczną jest m.in. tragiczny wypadek, ze skutkiem śmiertelnym z 14 maja 2022 r., w którym 12-letni chłopiec na hulajnodze elektrycznej podczas manewru włączania się do ruchu wjechał pod nadjeżdżający samochód ciężarowy⁸. Dziecko wskutek odniesionych obrażeń tego samego dnia późnym wieczorem zmarło. Pod koniec czerwca do szpitala trafił zaś 12-latek z Działoszyna, który hulajnogą elektryczną wyjechał z drogi podporządkowanej i nie ustąpił pierwszeństwa przejazdu samochodowi osobowemu⁹. Z kolei w Tarnowie dwie nastolatki, jadąc na jednej hulajnodze elektrycznej, wjechały na przejście dla pieszych i uderzyły w samochód osobowy¹⁰.

Od wiosny nie ma dnia, by do policyjnych statystyk nie trafiały tego typu zdarzenia drogowe, a przed nami powrót dzieci do szkół, które wybierają również ten środek transportu do przemieszczania się między domem a szkołą. Podkreślić należy, że nie tylko okres letni, lecz także jesienno-zimowy, gdy warunki atmosferyczne na to pozwalają, jest okresem częstego użytkowania hulajnóg elektrycznych przez dzieci, w szczególności młodzież.

⁷ Doktor nauk medycznych Małgorzata Szerla – kierująca kliniką Anestezjologii i Intensywnej Terapii Dziecięcej w Kielcach, źródło: <https://wszkielce.pl/plaga-urazow-wsrod-dzieci/>

⁸ Źródło: <https://wiadomosci.radiozet.pl/Polska/Gielniow.-Nie-zyje-12-latek-ktory-wjechał-hulajnoga-pod-samochod>

⁹ <https://wielun.naszemiasto.pl/12-latek-z-ukrainy-wjechał-w-działoszynie-hulajnoga-pod/ar/c1-8883525>

¹⁰ <https://tarnow.naszemiasto.pl/wypadek-tarnow-zderzenie-hulajnogi-elektrycznej-z/ar/c16-8901213>

Hulajnoga nie jest zabawką, tylko środkiem transportu. Osoby korzystające z nich muszą dbać nie tylko o swoje bezpieczeństwo, lecz również o bezpieczeństwo innych osób. Mimo że nie ma przepisów nakazujących używania zabezpieczenia w postaci kasku podczas jazdy na hulajnodze, zarówno lekarze, jak i funkcjonariusze policji apelują o jego zakładanie. Chroni on potyliczną część czaszki, a niektóre modele chronią także żuchwę. Niezbędnym elementem wyposażenia powinny być też ochraniacze na łokcie i kolana, w szczególności, gdy użytkownikiem jest dziecko.

Z pełnym uznaniem chciałbym się odnieść do policyjnej akcji pn. „*Jednośladem bezpiecznie do celu*”, która prowadzona była w okresie 01.04-23.06.2022 r. Głównym celem tej ogólnopolskiej akcji była poprawa bezpieczeństwa w ruchu drogowym oraz zwrócenie uwagi użytkowników motocykli, motorowerów, rowerów czy hulajnóg elektrycznych na najważniejsze aspekty bezpiecznej jazdy oraz kształtowanie u nich właściwych postaw i zachowań na drodze. Założeniami kampanii było:

- przypomnianie i uświadamianie, że niestosowanie się do przepisów ruchu drogowego, w tym niedostosowanie prędkości, nieprawidłowe wyprzedzanie, niezachowanie bezpiecznej odległości czy też nieprzestrzeganie pierwszeństwa przejazdu to najczęstsze przyczyny wypadków, których sprawcami są właśnie użytkownicy jednośladów;
- właściwych postaw i zachowań wśród uczestników ruchu drogowego oraz promowanie dbania o własne bezpieczeństwo na drodze poprzez stosowanie właściwego ubioru chroniącego szczególnie motorowerzystów i motocyklistów, używanie certyfikowanych i dopasowanych kasków, jak również elementów odbłaskowych;
- wzmacnianie poczucia współodpowiedzialności za bezpieczeństwo wszystkich uczestników ruchu drogowego¹¹.

Z zadowoleniem odnotowałam także cele przyjętego w 2021 r. *Narodowego Programu Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego 2021-2030*¹² zmierzające do ograniczenia w ciągu dekady o 50% liczby ofiar śmiertelnych i ciężko rannych. Zgodnie z przyjętymi założeniami w 2030 r. na polskich drogach liczba ofiar śmiertelnych wypadków nie powinna przekroczyć wartości 1455, a liczba ofiar ciężko rannych nie powinna być większa niż 5317. Powyższe założenia określono jako cel pośredni – ustanowiony na rok 2030 – a docelową wizją polskiej polityki bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz długoterminowych programów

¹¹ źródło: <https://www.policja.pl/pol/aktualnosci/216486,Jednosladem-beezpiecznie-do-celu.html>

¹²źródło: <https://www.krbrd.gov.pl/narodowy-program-brd-2021-2030/>

i strategii jest całkowite wyeliminowanie ofiar śmiertelnych i ciężko rannych, co jest zgodne z dalekosiężną perspektywą europejskiej polityki transportowej, przyjętą w ramach realizacji *Wizji Zero* do roku 2050.

Wobec powyższego, powołując się na upoważnienie Rzecznika Praw Dziecka do podejmowania działań w interesie dzieci określone przepisami art. 3, 10a i 11 ustawy z dnia 6 stycznia 2000 r. o Rzeczniku Praw Dziecka¹³ oraz zakończenie przez Krajową Radę Bezpieczeństwa Ruchu Drogowego (KRBRD) badań monitorujących zachowania kierujących hulajnogami elektrycznymi, UTO, a także rowerami, motorowerami i motocyklami¹⁴ zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o przesłanie wyników z przeprowadzonych badań wraz z dokonaną analizą i poinformowanie mnie o planowanych działaniach ww. zakresie.

Łukasz Pawlak

RZECZNIK PRAW DZIECKA
Łukasz Pawlak
Mikołaj Pawlak

¹³ Dz. U. z 2020 r. poz. 141

¹⁴ Pismo Ministerstwa Infrastruktury z dnia 05.08.2022 r., SKR-2.42.19.2022.WG